

Duygu ve düşünceleri daha açık ifade etmek, cümlelerin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere noktalama işaretleri kullanılır.

TIRNAK İŞARETİ (“ ”)

Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

- **Örnek:** Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır.

Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır.

- **Örnek:** “İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!” diyorlar. (Yahya Kemal Beyatlı)

Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

- **Örnek:** Yeni bir “barış taarruzu” başladı.

Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

- **Örnek:** Bugün öğrenciler “Kendi Gök Kubbemiz” adlı şiiri incelediler.

Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz.

- **Örnek:** Elif Şafak’ın “Bit Palas”ını okudunuz mu?

YAY AYRAÇ ()

Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlelerin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur.

- **Örnek:** Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz. (Nurullah Ataç)

Özel veya cins isme ait ek, ayraçtan önce yazılır.

- **Örnek:** Yunus Emre’nin (1240?-1320)...

Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** İhtiyar – (Yavaş yavaş Kaymakam’a yaklaşır.) Ne oluyor beyefendi? Allah rızası için bana da anlatın... (Reşat Nuri Güntekin)

Alıntıların aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** Eşin var, aşîyanın var, baharın var ki beklerdin
Kıyametler koparmak neydi ey bülbül, nedir derdin? (Mehmet Akif Ersoy)

Bir söze alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırmak için kullanılan ünlem işareti yay ayraç içine alınır.

- **Örnek:** Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır.

- **Örnek:** 1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra kapama ayraç konur.

- **Örnek:** I) 1) A) a)
II) 2) B) b)

KISA ÇİZGİ (–)

Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.

- **Örnek:** Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saatleri 12'yi geçmiş. Kanepelerde kimseler yok.

Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur, bitişik yazılır.

- **Örnek:** Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu. (Ömer Seyfettin)

Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.

- **Örnek:** al-ış, dur-ak, gör-gü-süz-lük vb.

Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** al-, dur-, gör-, ver-; başar-, kana-, okut-, taşıla-, yazdır- vb.

İsim yapma eklerinin başına, fiil yapma eklerinin başına ve sonuna konur.

- **Örnek:** -ak, -den, -ış, -lık; -imsa-; -la-; -tır- vb.

Heceleri göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** a-raş-tır-ma, bi-le-zik, du-ruş-ma, ku-yum-cu-luk, prog-ram, ya-zar-lık vb.

Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır.

- **Örnek:** Aydın-İzmir yolu, Türk-Alman ilişkileri, Ural-Alтай dil grubu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, 09.30-10.30, Beşiktaş-Fenerbahçe karşılaşması, Manas Destanı'nda soy-dil-din üçgeni, 1914-1918 Birinci Dünya Savaşı, Türkçe-Fransızca Sözlük vb.

Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz.

- **Örnek:** On on beş yıl. Üç beş kişi geldi.

Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.

- **Örnek:** 50-20=30

Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** -2 °C

UZUN ÇİZGİ (—)

Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna **konuşma çizgisi** de denir.

- **Örnek:** Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şunlardır:

— Eski şehri gezdin mi?
— Rothschild'in evine gittin mi?
— Goethe'nin evini gezdin mi? (Ahmet Haşim)

Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir.

- **Örnek:** Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var. Gerçekten ölecek adam ister.
İslam Bey — Ben daha ölmedim. (Namık Kemal)

Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

- **Örnek:** Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:
"Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?" (Faruk Nafiz Çamlıbel)

EĞİK ÇİZGİ (/)

Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur.

- **Örnek:** Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak / Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur.

- **Örnek:** Altay Sokağı No.: 21/6 Kurtuluş/ANKARA

Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

- **Örnek:** 18/11/1969, 15/IX/1994 vb.

Dil bilgisinde eklerin farklı biçimlerini göstermek için kullanılır.

- **Örnek:** -a /-e, -an /-en, -lık /-lik, -madan /-meden vb.

Genel ağ adreslerinde kullanılır.

- **Örnek:** http://tdk.gov.tr

Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

- **Örnek:** $70/2=35$